

Koncepce rozvoje Ústavu filosofie a religionistiky FF UK

Jakub Jirsa

19. 4. 2023

Ústav filosofie a religionistiky (ÚFAR) má několik silných stránek. Může se pochlubit vysokým vědeckým výkonem a kariérním růstem akademických pracovníků. Nedávná reforma bakalářského a magisterského studia přinesla lepší přípravu na závěrečné zkoušky a větší prostupnost mezi ročníky. Ústav také nabízí širokou škálu témat a podílí se na celofakultních kurzech společného základu. Velmi dobře se daří doktorandům v anglickém i českém doktorském programu.

Na druhé straně však existují i slabé stránky. ÚFAR by mohl více zapojovat aktuální témata ve filosofii do výuky a mohl by nadále zlepšovat schopnost zapojit se do větších vědeckých projektů. Dalším problémem je nízké zastoupení žen a samozřejmě finanční situace.

Ústav filosofie a religionistiky na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy je již nyní vynikajícím vědeckým pracovištěm, které má široké zaměření a disponuje kvalitními akademiky a doktorandy. Nicméně, pro dosažení excelence a udržení vědeckého zaměření je třeba zvýšit jeho úsilí v některých oblastech.

Obor filozofie

Personální rozvoj

V současnou dobu obor filozofie disponuje čtyřmi profesory, šesti docenty a sedmi odbornými asistenty. V běhu jsou dvě habilitační řízení. Z hlediska personálních potřeb pro akreditace apod. je tento obor plně zajištěn.

Jako vedoucí ÚFARu bych se snažil zapojit do vývoje instituce několik klíčových osobností. Jmenovitě bych navrhol Daniela de Santise jako zástupce vedoucího, který by se měl věnovat projektové činnosti ÚFARu. Jeho úkolem by bylo vyhledávat projekty, které odpovídají výzkumnému zaměření ÚFARu, a také rozvíjet toto zaměření směrem k aktuálním tématům, se kterými lze uspět v evropských projektových soutěžích. Toto by mělo vést k zlepšení finanční situace.

Dalším krokem by bylo spojení garanta studijního programu s rolí studijního poradce a organizátora závěrečných zkoušek pro daný studijní program. Ideální situace by byla, kdyby garanti vedli i bakalářský nebo diplomový seminář. Výjimkou by byl navazující magisterský studijní program didaktika filosofie, kde kolegové zajišťující výuku didaktiky zatím nemohou být guaranty studijních programů, ale plní roli poradců a v dohledné budoucnosti i organizátorů závěrečných zkoušek.

V současnou dobu z ÚFARu odchází jedna kolegyně, výhledově bude následovat jeden další odchod do důchodu. Před vedením ÚFARu tak bude stát výzva tato místa adekvátně nahradit a přispět tak k dalšímu rozvoji oboru.

Výuka

V současnou dobu ÚFAR zajistí všechny potřebné kurzy; vzhledem k zvýšenému zájmu studentů o obor a dodržování doporučeného průběhu studia se ukázalo potřebným otevírat paralelní semináře k úvodním kurzům. I tento nárůst výuky se podařilo zvládnout. Zároveň stoupá zájem o kurzy společného základu a ÚFAR plánuje zvýšení jejich počtu tak, aby tuto poptávku uspokojil (kurzy jsou studenty zároveň velmi dobře hodnoceny).

ÚFAR by měl pracovat na postupném zapojení Davida Machka a jeho týmu do výuky. David Machek od září nastupuje na ÚFAR v rámci projektu PRIMUS, což by mělo posílit naši nabídku předmětů v oblasti etiky, případně dokonce čínské filosofie. ÚFAR by také měl změnit koncepci Filosofického prosemináře a dále rozvíjet didaktiku filosofie. Projektová podpora současného navazujícího magisterského programu učitelství filosofie a případné otevření bakalářského studijního programu didaktiky filosofie by byly dalšími kroky k rozvoji

Projektová činnost

Kromě zvýšení počtu středně velkých projektů na ÚFARu a zaměření na institucionální zahraniční spolupráci (Erasmus+ KA2, H2022, MSCA aj.), bych se rád soustředil na možnost financování zahraničních externistů přes menší či individuální projekty. Tito externisté pak v závislosti na těchto individuálních projektech mohou pomoci připravit projekty většího rozsahu.

V závislosti na úspěchu v získávání projektů bych od určité výše finančních prostředků rád zajistil vyšší minimální plat pro kolegyně a kolegy, kteří budou dočasně bez vlastních projektů. Samozřejmě závisí na naší schopnosti tyto projekty získat, ale vzhledem k relativnímu úspěchu v individuálních projektech se nedomnívám, že by se potřeba zajištění vyššího minimálního platu týkala většího počtu kolegyně a kolegů na delší dobu.

Obor religionistika

V oboru religionistika je situace odlišná. V současnou dobu je religionistika plně autonomním oborem, který se personálně či výukově nepřekrývá s filosofií. Obor, který je nyní v jisté personální a akreditační tísní, plánuje personální změny, které ještě podpoří jasné vyprofilování oboru bez vztahů k filosofii. Proto se domnívám, že je na místě otevřít debatu o dalším společném působení obou oborů.